

ОКАЗІОНАЛІЗМИ. ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ (НА МАТЕРІАЛІ ХУДОЖНЬОГО АНГЛОМОВНОГО ДИСКУРСУ)

Рогоза І., студ. гр. ПР-11

Проблема перекладу okazіоналізмів є наразі актуальною. Сучасні перекладачі стикаються з перекладом книг, тексти яких містять okazіоналізми. Зазвичай такі твори відносяться до жанру фантастики або ж описують майбутнє.

Оказіоналізми – це авторські неологізми, що зазвичай не набувають широкого вжитку й не входять до словникового запасу мови. За Д. Розенталем, okazіоналізм – це слово, що було створене за непродуктивною моделлю і використовується лише в умовах даного контексту. Оказіоналізми деколи помилково вважають неологізмами, та це не так. За Н. Котеловою, неологізм – це новостворені або запозичені слова, що вживаються носіями мови, входять до словників.

Відомі випадки переходу okazіоналізмів у категорію неологізмів. Наприклад, слово утопія, вигадане Томасом Мором, у наш час вживається часто й позначає ідеальну державу. У ході свого розвитку це слово перейшло з категорії okazіоналізмів до категорії неологізмів, а потім стало словом загального вжитку.

На матеріалі художнього англomовного дискурсу «The Hunger Games» С. Коллінз та перекладу книги, виконаному У. Григораш, виявлено okazіоналізми, що підтверджує актуальність даної теми. Приклади: tribute (укр. переклад: трибут), mockingjay (укр. переклад: переспівниця). Слово «tribute» в книзі набуває значення «конкурсант голодних ігор», насправді перекладається, як «дар, данина». Перекладач використав спосіб транскрибування. Щодо «mockingjay», то слід поглянути на походження слова: це – суміш таких одиниць, як mockingbird (пересмішник) та jabberjay (оказіоналізм у цій же книзі, означає пташку, що повторює слова). Перекладач створив переклад цього терміну способом асоціації й створення нового слова на основі вже існуючих.

Існують чотири дієві способи перекладу okazіоналізмів: використання вже існуючого в мові слова, надаючи йому нового значення; створення нового слова або словосполучення на основі вже існуючих у мові коренів, суфіксів, слів; транскрибування; асоціативний метод.

Наук. кер. – Кобякова І. К., канд. філол. наук, доц.

Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали Всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів факультету іноземної філології та соціальних комунікацій, м. Суми, 19-20 квітня 2013 р. / Відп. за вип. В.В. Опанасюк. — Суми : СумДУ, 2013. — Ч.1. — С. 100.